

DEN 8. AUGUST. "Detm var ved Somme en graating, mørk sommernatt. En næsten ugjennentregelig, fuktig taake hvilte over de krigsherjete markens langs elva. Alt var annu stille, bare av og til hvislet en ensom kule gjennom luten. Da klokken kunne være litt over fire, syntes de tyske vaktpostene plutselig at den tette taake ble annu tettere og mer ugjennentregelig. Det var som om det kom krypende langs jorden en mørkegraa, ullen masse - kunstig taake. Og saa brøt det ut av denne hundreder og atter hundrer av små lettbygde engelske tanksøhver og da forsynt med hurtigskytende maskingeværer. Slik begynte dagen som Ludendorff kalte "den tyske hørs svarte dag" den 8. august 1918. Angrepet kom overraskende paa tyskerne. Det hadde ogsaa hendt før. Men som for første gang syntes tyskernes motstandsevne som lammet overfor angrepetts veldige kraft. Fra den dagen gikk det nedover fra uke til uke. "Es wird immer dunkler um uns", sa Hindenburg den 27. september. Det var Hindenburg selv som hadde uttalt at krisen vilde vinnes av dem hvis hærførere til slutt hadde de sterkeste nerver. Og i disse ukene brøt tyskerne sammen, i august-september 1918. Det samme opplever vi. Attentatet mot Hitler viser tydelig hvilken forfatning de tyske generaler nerver befinner sig i. Den første uken av august vil ogsaa denne gang gaa inn i verdenshistorien som den da tyskernes front i Fra nkrike fikk det avgjørende grunnskudd. Amerikanernes lynsnare erobring av Bretagne har gitt de allierte det albu- ras som hittil har hemmet deres operasjoner. De vil her faa viktige og gode havner i tillegg til Cherbourg og Caen. Tyskernes viktigste ubaathavner vil dermed være likvidert. Det er en lang og hard opslitningsprosess som ligger bak amerikanernes hurtige gjennombrudd. Det har kostet tyskerne enorme tag aa holde de allierte innenfor det begrensede bruhode under invasjonen 7 første uker. De er blitt tvunget til aa støtte op med forsterkninger som høylig trengtes andre steder. Seiren i Bretagne skyldes utvilsomt det fak- tum at tyskernes bretagnske tropper ble slaatt allerede i Normandie. Det koster tyskerne utrolig meget strev og mange vanskeligheter aa forflytte sine tropper innen Frankrike. Bombeflyenes herjinger av kommunikasjonssys- temet i tillegg til Machistyrkanes vel organiserte og vel utførte ødeleggjel ser hindrer demgrupperinger. Tyskerne vet ogsaa at blotter de sig et sted aa det alle chanser for at anglo-amerikanerne anfaller nettop der neste gang. Deres ubegrensede luftherredøse gjør observasjonstjenesten lett. Man skal ikke glemme at det er tyskernes elitesivisjoner: Panser -, pansergranader - og fallskjermjegerdivisjoner som blir revet op paa vestfronten. Innslaget av SS-divisjoner som utgjør den strategiske reserve er meget høi. Tyskerne har nok annu divisjoner de kan kaste inn i kampene, især da i Pas de Calais omraadet. Disse har til oppgave aa forsvare startglassene for de flyvende bomber, og blir neppe brukt før i ytterste nød. Dette tidspunkt ma være kom met nu, for meldinger fra London gaar ut paa at forsterkninger er paa vei fra Pas de Calais til Normandie-fronten. Det er en helt ny krigsforsaa som nu er innledet i Frankrike. Hittil har de allierte paa grunn av for liten plass ikke kunnet nytte sin materielle overlegenhet fullt ut. Ifølge tyske oppgaver kan de allierte sette inn 3 tanks mot hver tysk. Dette sammen med Luftwaffes fravar over kampsonen begynner aa undergrave de tyske troppers moral. Fangetallet stiger stadig. Over 100.000 fanger er allerede talt op. Amerikanerne har alvorlige vanskeligheter med aa ta vare paa alle fanger under sin hurtige fremrykning. Saaledes hadde en amerikansk korporal op- synt aa 500 fanger alene. Tyske troppeenheter under kommando av sine offi- serer, som hadde gitt sitt aresord, marsjerte uten bevoktning til samle- plassene. Finland gaar mot fred. Mannerheim, som allerede under forrige krig var kjent for sin pro-allierte innstilling, er den beste garanti for dette. Problemet er de tyske troppers tilstedevarelse i landet. Ifølge sven- ske meldinger har tyskerne begynt aa trekke ut de 20.000 mann, som kom som forsterkning til Syd-Finland etter Ribbentrops besøk. General Randalics 7. divisjoner, som holder Nord-Finland inntil Suomisalmi, sitter ganske godt i fellen. De vil ta flere måneder aa evaluere dem over Finmark. Aa trans- portere dem til sjøss vil være et mer enn risikabelt foretagende etter at russerne her naadd østersjøen. En slik evakuering vil ogsaa kreve beset- telsen av Aalandsgene. Et slikt brudd paa konvensjonen om disse øene vil tolerert av svenskene. At 20-30 divisjoner er blitt avskåret i Randstatene

kan man vel rolig kalle hitlers største fadese under denne krigen. Det var jo ogsaa den direkte foranledning til generalenes revolte. Disse divisjoner kunde vel gjort mer nytte for sig ved forsvaret av selve Tysklands grenser. Det er ikke som tyskerne paastaar nye formasjoner som prøver aa støtte op forsvaret av Warszawa og Weichsel-overgangene. SS-panserdivisjonene Herman Goring og Totenkopf er tatt fra andre fronter og kastet inn i kampene uten aa bli gitt chance til hvile. Til støtte har de faatt den norske nazidivisjon, en hollandsk, en estnisk og en østprøysisk infanteridivisjon. Dette er neppe avdelinger som hjemper haardt for et fedreland som ikke er deres. Imens stormer russerne videre uten aa la sig stense av slaset ved Warszawa. Fra sitt bruhode paa vestsiden av Weichsel rykker to fangarmer mot Tyskland, den ene mot nord vest for aa omgaa den polske hovedstad og for aa avskjære østprøysen fra resten av Tyskland, den annen mot Krakau og Schlesien. Samtidig trues tyskerens søndre fløi ved fremstøtet gjennom Karpaterpassene. Det later ikke til et Tyrkias brudd med Tyskland vil ha noen direkte krigerske følger i første omgang, dertil er Bulgaria i første rekke, men ogsaa Romania, altfor influerte av Tysklands mange nederlag. Sannsynligvis vil de allierte faa flybaser i Tyrkia og deres bombefly vil nok bidra til aa skremme vasallstatene ut av krigen. Hvordan det nu enn er: Tyrkia, som kalles "verdens kaldeste herrens av politiske chanser", gir et godt fingerpek om hvor meget Tysklands chanser veier hos en uheldet iaktager.

NYHETENE FRA LONDON MANDAG DEN 7. AUGUST KL. 18,30:

OPROP FRA HJEMMEFRONTENS LEDEISE: Nye tiltak forestaar for aa gjennomføre mobiliseringen. Ingen maa slaa sig til ro. I Latvia og Nederland ventet tyskerne til guttene kom hjem og slo saa til. Fra Astrup og Marthinsen er det gaatt ut skrivelse til politiet med følgende hovedinnhold: 1. Først sendes skriftlig innkallelse. 2. Deretter sendes innkallelsen til politiet, som prøver aa hente den innkallte. Hvis han ikke er tilstede skal familien oppgi hans opholdssted. 3. Hvis heller ikke dette fører frem skal arbeidsformidlingen kalle ut den innen familien som egnest sig best. Det er særlig av dette 3. punkt tyskerne venter sig mest. Vaar ledelse stiller 4 krav til oss: 1. Den som innkalles holder sig borte. Han underretter ikke familien om sitt opholdssted. 2. Ogsaa alle andre i arbeidspliklig alder holder sig borte. 3. Alle plikter aa hjelpe de som er i faresonen. 4. Hele folket i alarmtilstand.

VESTRONTEN. Den 7. tyske armers skjebne henger i en traad. Amerikanerne har paa 5 punkter gaatt over floden Mayenne, bl.a. ved Laval og Mayenne og staar nu usiddelbart foran byen Le Mans og Alencon paa veien til Paris. Tidlig i dag gikk engelske og kanadiske tropper over Orne ved Thury Harcourt og anfaller dermed Rummels stillinger sør for Caen i ryggen. Byen Vire er rensset for tyskere. Fronten retter sig nu ut til en linje fra Caen til Anger ved Loire. 400.000 flyveblad nedkastet over de tyske tropper med opplysninger om retretten paa østfronten. Oprenskingen i Bretagne fortsetter. 12.000 fanger tatt. Ialt er 75.000 mann i fare for aa bli innesluttet i Bretagne. Besetningen i Lorient har ytret ønske om aa overgi sig. Operasjonene understøttet effektivt av undergrundstropper. Evakuering sjøveien fra Bretagne forhindres av britiske skib. Igaar ble en konvoi paa 7 skib som prøvde aa stikke ut fra St. Nazaire senket, mens en annen ble jaget til bake. Mange flyplasser vil styrke det allierte angrep etter Bretagnes erobring. Av 35 divisjoner i Frankrike er nu 13 utslettet. De tyske divisjoner hindres alvorlig av bensinmangel. Panserdivisjonene kan kanskje redde sig tilbake med infanteridivisjonene er for langsomme. De tyske forvaltningskontorer er flyttet fra Paris til Nancy.

Østfronten. Oljesentret Drohobycz i Karpatenes utløpere inntatt igaar. Tyskerne gjør fortvilte motangrep mot russernes store bruhode paa vestsiden av Weichsel, men blir slaat ubønnhørlig tilbake. I Warszawa gaar de polske friskarer fram. Russerne forbereder fremstøt mot østprøysen. I Italia har britiske tropper faatt fast fot i Firenze paa nordsiden av Arno. Tyskerne gjør intet forsøk paa aa leve op til sin erklæring om at Firenze er en aaben by, men utnytter 8. armers ønske om aa spare byen. Oprensingen i Tyskland griper om sig. Selv generaler ved fronten blir avskjediget. Saaledes er sjefen for det 87. armekorps som hjemmet mot amerikanerne i Frankrike takket av. Bulgaria har gjennom sin minister i Ankara bedt Tyrkia sende stemningen hos de allierte hvis Bulgaria nu skulle trekke sig ut av krigen. Inatt settes flyangrep mot oljeanlegg i Gdynia, Berlin, Brandenburg og Kiel, Hamburg og Rhonedalen.